

مجله دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران، دوره (۴۲) شماره (۲۶)، تهران ۱۳۶۶

مشاهده یک مورد گوساله مبتلا به سختی مفاصل متعدد موروثی

"Observations on a case of "Inherited Multiple Ankylosis"

in cattle) * دکتر سید مرتضی علوی شوشتری

شرح حال بیمار :

بیمار ماده گاو بومی نژاد نجدی به سن تقریبی ۵ سال بود که در تاریخ ۶۵/۴/۲۹ از حومه اهواز به درمانگاه دانشکده مراجعه نموده و برای پنجمین بار زایمان میکرد و در زایمانهای قبلی با اشکال مواجه نشده بود. طبق اظهار صاحب دام، بیمار از ظهر روز قبل (حدود ۲ ساعت قبل از مراجعه به درمانگاه) شروع به زور زدن نموده، علائم زایمان را نشان داده بود. بعداً "مقدار زیادی مایع دفع نموده ولی زایمان پیشرفت نکرده بود. مشاهدات موقع مراجعه وضعیت عمومی حیوان خوب بود. درجه حرارت راست روده حیوان ۳۹/۵ درجه سانتیگراد و تعداد ضربان قلب حدود ۸۰ در دقیقه بودند. قسمت خارجی دستگاه تناسلی متورم بود. رباطات لگنی کاملاً "شل شده بودند. از فرج حیوان ترشح خون آلودی خارج میشد. در بازرسی مهبل مجرای سرویکس کاملاً باز شده بود و سر، پاهای قدامی و پای خلفی سمت راست وارد مهبل شده بودند. در ملاسمه اندامهای جنینی خمیدگی در ناحیه مفصل قلم و بند اول انگشتان احساس گردید. در بازرسی قابلیت تحرک مفاصل جنین معلوم گردید که مفاصل سخت میباشند. گوساله دارای جثه بزرگی نبوده ولی Posture غیر طبیعی پاهای خلفی و سختی مفاصل مانع خروج آن گردیده بود.

برای درمان حیوان ابتدا بیحسی اپی دورال خلفی با تزریق محلول ۲٪ لیدوکائین ایجاد گردید تا ضمن بیحس شدن مجرای تناسلی رفلکس زور زدن حیوان نیز متوقف گردد. سپس سعی گردید که با برگرداندن پای خلفی وارد شده در لگن به داخل رحم Posture حیوان اصلاح گردد ولی اینکار بعلت سختی مفاصل امکان پذیر نبود. در ضمن پوست ناحیه قدامی ساق پا زاویه داخلی مفصل مچ و استخوان قلم را بصورت پرده‌ای در بر گرفته بود که مانع تحرک مفصل مچ پا و کشیده شدن آن میگردد. نظر به اینکه گوساله مرده بود و زایمان آن با پای تاخوردگی امکان پذیر نبوده قسمت قدامی و مفصل مچ پای حیوان قطع گردیدند (آمبریوتومی جزئی) و گوساله بیرون کشیده شد. گوساله حدود ۱۵ کیلو وزن داشت و حالات غیر طبیعی زیر در آن مشاهده شدند.

* گروه علوم درمانگاهی دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران، اهواز.

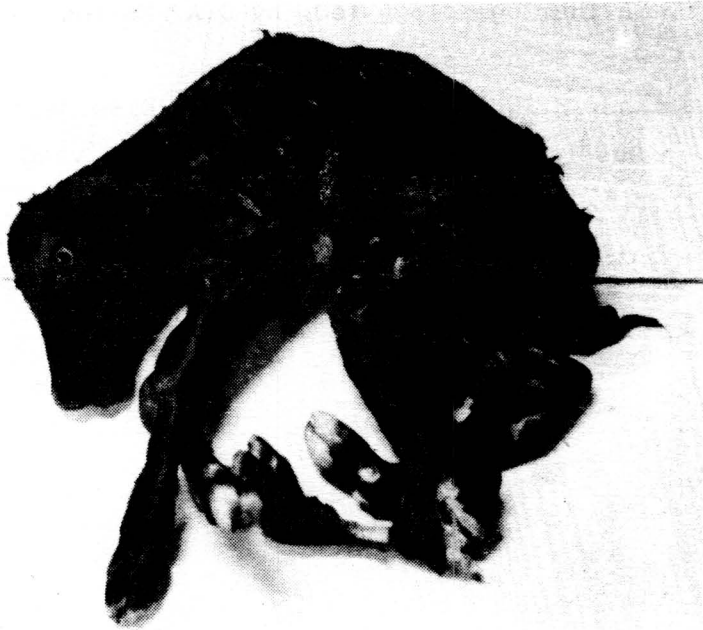
گردن کوتاه تر از معمول بود. ستون مهره‌ها بطرف بالا خمیده بود و در ناحیه پشت مختصری بسمت راست انحراف داشت. دم حیوان پیچ خوردگی به شکل فنر را نشان میداد که بان شکل دم خوک را داده بود و مفاصل بین مهره‌ای دچار سختی (Ankylosis) بودند. Leipold & Dennis (1980) این حالات را به ترتیب Kyphoscoliosis و Wrytail مینامند.

پاهای قدامی هر دو دچار سختی مفاصل بودند. پای قدامی چپ در حالت تقریباً "بطور کامل کشیده ثابت شده بود و پای قدامی راست از ناحیه مفصل میج بطرف سطح داخلی بدن و عقب منحرف بود. پاهای خلفی از ناحیه مفصل قلم و پند انگشت بطرف بالا و سمت خارج بدن حیوان منحرف بوده پندهای انگشتان حول محور طولی مختصری بطرف خارج بدن حیوان چرخیده بودند. پوست قسمت قدامی ساق پا مفصل میج را تا ناحیه پائین استخوان قلم بصورت پرده‌ای در بر میگرفت که در شکل ۱ کاملاً مشخص میباشد. نظر به اینکه بعد از قطع کردن اوتار و عضلات و رباطات مفصل، میج پراحتی جدا گردید. نوع و میزان سختی مفاصل پاها، با استثنای پای قدامی چپ که از نوع F_3 بود، از نوع F_3 طبقه بندی (Swatland (1974) تعیین گردیدند. دام مذکور پس از تجویز IU ۱۰۰ اکسی‌توسین و ۲۵۰ میلی‌لیتر محلول ۴۰٪ گلوکونات کلسیم و یک دوره ۳ روزه اکسی‌تتراسیکلین تزریقی به مقدار ۱۲۵۰ میلی‌گرم در روز مرخص گردید.

بحث

Leipold & Dennis (1980) اظهار میدارند که موارد انحراف ستون مهره‌ها (Kyphoscoliosis) اغلب همراه با سختی و انحراف مفاصل پا (Arthrogryposis) در گاوهای گوشتی نژاد شارولز مشاهده میگردد که دارای منشاء توارثی میباشد و وزن ایجاد کننده آن‌ها اتوزوم ساده است که مغلوب میباشد. Blood et al (1983) ضمن اشاره به مشکل بودن طبقه بندی حالات عجیب الخلقه مادرزادی عضلانی - استخوانی، تحت عنوان سختی مفاصل متعدد موروثی گاو (Inherited Multiple Ankylosis of cattle) عارضه‌ای را توصیف میکنند که از نظر شکل ظاهری ستون مهره‌ها و پاها و سایر علائم با آنچه که در بالا مشاهده گردید کاملاً مطابقت دارد. این نگارندگان علت بروز این عارضه را ناشناخته ذکر کرده‌اند.

عارضه سختی مفاصل متعدد موروثی یکی از حالات عجیب الخلقه است که باعث سخت زائی میشود. نظرباینکه عوامل متعددی در ایجاد سختی مفاصل دخالت دارند که بررسی آنها مستلزم مطالعات وسیع میباشد گزارش موارد مشاهده شده برای بالا بردن اطلاعات در زمینه این عارضه و جلب توجه متخصصین علاقمند به مطالعه آن کمک موثری میباشد.

شکل ۱- شکل ظاهری گوساله مبتلی به سختی مفاصل

REFERENCES

- Blood, D.C.: Radostits, O.M. and Henderson, J.A. 1983
In: Veterinary Medicine, 6th ed. p. 1224, Bailliere
Tindall, London.
- Leipold, H.W. and Dennis, S.M. 1980 In: Current Therapy
in Theriogenology (ed. by D.A. Morrow) p. 410-440,
W.B. Saunders, Philadelphia.
- Swatland, H.J. 1974. "Developmental Disorders of Skeletal
Muscle in Cattle, Pigs and Sheep", Veterinary Bulletin,
44(4) 179.

A Case of "Inherited Multiple
Ankylosis" in Cattle.

S.M. ALAVI-SHOUSHTARI*

Summary

A case of Inherited Multiple Ankylosis in a 5-year old indigenous (Najdi) cow is reported.

The affected stillborn calf showed ankylosis of the spinal and limb joints.

* Depat. of Clinical Sciences, School of Vet. Medicine,
Chamran University, Ahvas, Iran.